

Brüssel, 8.4.2013
COM(2013) 181 final

**KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

ELi Doonau piirkonna strateegia kohta

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE

ELi Doonau piirkonna strateegia kohta

1. SISSEJUHATUS

Doonau piirkonnas asub 14 riiki, millest kaheksa on Euroopa Liidu liikmesriigid. Piirkond on koduks rohkem kui 100 miljonile inimesele, st viiendikule ELi elanikkonnast. Sealsed riigid on majandusliku tugevuse poolest erinevad, ent piirkond on omavahel tihedalt seotud ning sel on potentsiaali tulevaseks integreerumiseks ja majanduskasvuks.

Piirkonnas on toimunud muudatused seoses Euroopa Liidu kahe viimase laienemisega; varsti ühineb ELiga ka Horvaatia. Veel viis riiki arendavad ELiga mitmel viisil poliitilisi, sotsiaal-majanduslikke ja valdkondlikke sidemeid. Selle strateegilise asukohaga piirkonna kaudu avaneb EL naabritele – Musta mere piirkonnale, Lõuna-Kaukaasiale ja Kesk-Aasiale. Seal asub maailma kõige rahvusvahelisem jõgi, mis kujutab endast olulist transporditelge, elutähtsat omavahel tihedasti seotud vesikonda ja maailmakuulsat ökoloogilist koridori.

Seega ühendavad piirkonda nii ühised võimalused kui ka probleemid. Riikide poliitika on omavahel seotud. Neile tooks aga suurt kasu veelgi tihedam koostöö, näiteks puuduvate transpordiühenduste loomisel, reostuse ja üleujutustest tingitud ohtude vähendamisel, sõltuvuse kahandamisel väljaspool piirkonda asuvatest energiatarnijatest ning demograafiliste muudatuste või ajude äravoolu probleemi lahendamisel. Piirkonna konkurentsivõimet võiksid märgatavalt parandada ka ühised meetmed VKEde, tööturupoliitika, hariduse ja turvalisuse valdkonnas. Kõikidel tasanditel vajab parandamist institutsionaalne suutlikkus.

Eesistujariigi 18. juuni 2009. aasta järeldestes palus Euroopa Ülemkogu komisjonil koostada ELi Doonau piirkonna strateegia. Komisjon vastas ülemkogu palvele 8. detsembri 2010. aasta teatisega. 2011. aasta aprillis kinnitas ülemkogu teatise koos sellele lisatud tegevuskavaga, milles on määratletud konkreetsed meetmed ja esitatud projektide näiteid 11 prioriteetses teemavaldkonnas. Selles järgitakse lähenemisviisi, mida esmakordselt kasutati ELi Läänemere piirkonna strateegias.

Strateegia pakub riikidele ja piirkondadele usaldusväärse tervikliku raamistiku selliste küsimuste lahendamiseks, mida ei ole teistest eraldi võimalik rahuldavalt käsitleda, vaid mis nõuavad riikidevahelist strateegilist lähenemist, projekte ja võrgustikke. See võimaldab teha ELi, riikide ja kohalikul tasandil ulatuslikumat koostööd poliitika tõhususe, võimendava mõju ja tulemuslikkuse parandamiseks, tuginedes olemasolevatele poliitikavaldkondadele ja programmidele ning luues nende vahel koostoime.

Strateegia toimib riikliku ja ELi tasandi vahepeal, hõlmates tööd sellistes küsimustes nagu teadusuuringud ja innovatsioon, ränne või turvalisus. Sellega tugevdatakse riikide integratsiooni ELiga ning lähendatakse Lääne-Balkani riike, Moldovat ja Ukraina piirkondi Euroopa Liiduga.

Pärast 18-kuulist rakendamist on saavutatud märkimisväärseid tulemusi. Strateegiaga:

- edendatakse piirkonda mõjutavaid konkreetseid riikidevahelisi projekte ning antakse uus tõuge piirkonnas võetavatele meetmetele;

- toetatakse mitmesuguste riiklike ja ELi poliitikavaldkondade ja vahendite kooskõlastamist ning sillutatakse teed ulatuslikuma sidususe ja paremate tulemuste saavutamisele, tagades ajavahemikul 2014–2020 veelgi suurema mõju;
- töötatakse välja mitmekülgne koostööplatvorm ühist tähelepanu nõudvate probleemide lahendamiseks. Rakendamist edendavad 24 prioriteetsete valdkondade koordinaatorit ja 14 riiklikku kontaktpunkti;
- rõhutatakse piirkonna poliitilist tähtsust ministrite tasandil pakutava strateegilise toetuse ning rakendamisel saavutatud konkreetsete edusammude kaudu.

Järgnevates peatükkides antakse konkreetsete näidete abil ülevaade kõnealustest saavutustest ning tuuakse välja suuremat tähelepanu vajavad valdkonnad. 5. peatükis esitatakse kokkuvõtte saadud kogemustest ning 6. peatükis tutvustatakse soovitusi tulevikuks.

2. PROJEKTID, POLIITIKA JA VÕRGUSTIKUD DOONAU PIIRKONNAS

Strateegias keskendutakse eelkõige konkreetsetele makropiirkondliku mõjuga strateegilistele projektidele ja algatustele. Põhiküsimuste käsitlemiseks on strateegia ja selle tegevuskava koondatud nelja samba ümber. Sellega aidatakse kaasa uutele ja antakse uus hoog olemasolevatele projektidele ning toetatakse piirkonnaga seotud võrgustikke¹.

2.1. Doonau piirkonna ühendamine

Uued projektid

- Innovaatilisi laevu käsitlevate uute teadusprojektidega, näiteks projektiga NEWS, töötatakse välja tehnoloogilisi lahendusi Doonaul kasutatava laevastiku uuendamiseks, kasutades konkurentsivõimelisemaid ja keskkonnasõbralikumaid lähenemisviise, näiteks tõhusamaid ja puhtamaid mootoreid ning parema kujuga laevakeresid. See aitab saavutada üldeesmärki suurendada 2020. aastaks võrreldes 2010. aastaga säästvat kaubavedu jõel 20% võrra.
- Doonau, Sava ja Tisza jõest eemaldatakse laevavrakke, parandades seeläbi nii navigeerimist kui ka ökoloogilisi tingimusi. Ligikaudu 15 000 tonni laevavrakkide eemaldamise projekti algatas strateegia osana Serbia kaubanduskoda ning sellesse on kaasatud ka erasektor.
- Edenenud on töö Bulgaaria ja Serbia gaasivõrkude ühendust käsitleva projektiga, mille tulemusel ühendatakse Läänemere piirkond Aadria ja Egeuse mere ning edasi Musta mere piirkonnaga. Gaasitoru pikkuseks on kavandatud 150 km. Projektiga aidatakse mitmekesistada gaasivarustust, tagatakse varustuskindlust ja viiakse lõpule suure tähtsusega piirkondlik gaasitarne ring.

Uus hoog olemasolevatele projektidele

- Koostöö tegemine on hõlbustanud Rumeeniat ja Bulgaariat ühendava Calafati ja Vidini vahelise silla valmimist. Euroopa fondidest kaasrahastatav sild on jõega paralleelselt kulgeval 630 km pikkusel piirilõigul alles teine sild, seega on tegemist olulise seni puudunud lüluga üleeuroopalises transpordivõrgus (TEN-T).

Uued algatused poliitika kooskõlastamiseks

- Komisjoni üleskutsel võtsid Doonau piirkonna riikide transpordiministrid 7. juunil 2012 vastu deklaratsiooni Doonau veete korrashoidmise kohta, kohustudes võtma

¹ Täielik aruanne iga prioriteetse valdkonna kohta on alla laaditav ELi Doonau piirkonna veebisaidilt (www.danube-region.eu/pages/reports).

konkreetseid meetmeid, sealhulgas jälgima vee sügavust ja tähistama madalates osades paiknevad liiklusteed. Selle tulemusel on Rumeenia ja Bulgaaria sõlminud kokkuleppe tööde ühise kavandamise ja varustuse jagamise kohta.

- Piirkonnas kavandatavate gaasitaristuprojektide piirkondliku mõju kvantifitseerimiseks on välja töötatud Doonau piirkonna gaasiturumudel, mille tagajärjel lepivad Doonau-äärsed riigid nüüd omavahel kokku rea poliitikasoovitusi edaspidisteks sarnasteks projektideks.

2.2. Keskkonnakaitse Doonau piirkonnas

Uued projektid

- Komisjoni teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraat on käivitanud teadusprojektide konkursi Doonau piirkonnas keskkonnauuringute kavandamiseks ja nende tulemuste ulatuslikumaks kasutuselevõtuks. Selle tulemusel on kaasatud olulisi osalejaid ja vahendeid nii avalikest (riiklikest ja ELi) kui ka eraallikatest jõe, delta, ranniku ja mere tõhusaks üldiseks haldamiseks.
- Loodud on Doonau tuura töökond, et tagada jões selle tähtsa kala elujõulised populatsioonid, hõlbustades projekte, meetmeid ja algatusi tuura jõkke tagasitoomiseks. Sellega edendatakse valdkondadeülest lähenemisviisi, sidudes bioloogilise mitmekesisuse selliste poliitikavaldkondadega nagu vee kvaliteet, elupaikade ruumiline ühendatus, majandusareng, keskkonnaalane haridus ja isegi kuritegevuse ennetamine (seoses ebaseadusliku kaaviarikaubandusega).

Uus hoog olemasolevatele projektidele

- Projekti DANUBE FLOODRISK raames uuritakse meetodeid ja andmebaase, mille osas riigid saaksid ühiselt koostööd teha. Kokku osaleb 19 institutsiooni kaheksast Doonau-äärsest riigist, kes teevad tööd, et kiirendada jagatud andmebaaside loomist ja üleujutuste kaardistamist. Nende tööd täiendab Euroopa üleujutuste eest hoiatamise süsteem (EFAS).

2.3. Jõukuse suurendamine Doonau piirkonnas

Uued projektid

- Komisjoni sidevõrkude, sisu ja tehnoloogia peadirektoraat käivitas seitsmenda raamprogrammi alusel uue e-infrastruktuuri projekti, et parandada teadlastele suunatud kõrghariduse arvutiteenuste kättesaadavust ja olemasolu. Uus e-infrastruktuur toimib Doonau piirkonna riikide ja ka mõne Kaukaasia riigi jaoks ühenduslülina Euroopa algatuse PRACE superarvutitega. Seda võimalust kasutatakse projektis SEERA-EI, mistõttu on nii selle kui ka muude projektide tegevus hõlmatud Doonau piirkonna tegevuskavasse.
- Austria kaubanduskoja koordineeritav Doonau piirkonna ettevõtlusfoorum pakub enam kui 300 VKEle olulist platvormi võrgustike moodustamiseks. Sellega soodustatakse ettevõtjatevahelisi kohtumisi ning toetatakse sidemeid teadmiste pakkujate, näiteks uurimisinstituutide ja ülikoolidega.
- Doonau piirkonnas luuakse tehnosiirdekeskusi, näiteks Doonau piirkonna silmapaistvate ülikoolidega on seotud viis katseprojekti, mille eesmärk on parandada sidemeid akadeemiliste ringkondade ja erasektori vahel.
- Veel ühe katseprojekti raames töötavad Doonau piirkonna koolid ja üliõpilased ühiselt välja innovaatilisi koolituskursusi ja loomingulisi haridusprogramme, et edendada riikideüleseid kultuuridevahelisi kontakte, pöörates tähelepanu

kodanikuaktiivsusele ja soovile toetada säästvat arengut. Koostamisel on innovaatiline juhend õpetajatele, mis võetakse kasutusele terves Doonau piirkonnas.

Uued algatused poliitika kooskõlastamiseks

- Läänemere piirkonnas läbiviidud programmi BONUS käigus saadud kogemustele toetudes on alanud töö riiklike ja piirkondlike vahendeid koondava Doonau teadusuuringute- ja innovatsioonifondi loomiseks. 9. juulil 2012 allkirjastasid Doonau-äärsete riikide teadusministrid ühisdeklaratsiooni, mis sillutab teed ettevalmistavaks tööks. Seda tööd toetavad teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraat ning regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraat Doonau piirkonna projekti INCO.net ja muu abi kaudu.

2.4. Doonau piirkonna tugevdamine

Uued projektid

- Teadusuuringute Ühiskeskus on käivitanud algatuse, et koostöös piirkonna peamiste teaduspartneritega pakkuda strateegiale teaduslikku tuge. Alustatud on tööd tervet Doonau piirkonda hõlmava võrdlusandmete ja teenuste infrastruktuuri loomiseks seoses selliste ühiste probleemidega nagu keskkonnakaitse, laevatatavus, niisutamine ja põllumajanduse areng ning energia tootmine. Teaduskoostöö hõlbustamiseks ja teadustegevuse sujuvamaks muutmiseks luuakse neli temaatilist teadusklastrit. Keskendumine aruka spetsialiseerumise strateegiatele on riikidele ja piirkondadele abiks nende piirkondlike innovatsioonistrateegiatega koostamisel.
- Piirkonnas rahastamise kättesaadavuse parandamiseks loodud Doonau rahastamisdialog on mõeldud projektiideede kokkuviiamiseks rahaliste vahenditega, luues kontakte projektide elluvijate, näiteks VKEde, ning pankade, rahvusvaheliste finantseerimisasutuse ja rahastamisprogrammide vahel.

Uued algatused poliitika kooskõlastamiseks

- 2012. aasta jaanuaris toimunud politseijuhtide kohtumisel käivitati algatus, mille eesmärk on muuta tihedamaks koostöö Doonau piirkonna politseiasutuste vahel, tõhustades meetmeid jõega seotud kuritegude (sealhulgas organiseeritud kuritegevuse) vastu võitlemiseks ning luues riikidevahelise õiguskaitseplatvormi. Lisaks sellele on Europol töötanud välja eriprojekti ohuanalüüsiks Doonau piirkonnas.

3. OLEMASOLEVATE VÕIMALUSTE MAKSIMAALNE KASUTAMINE: RAHASTAMISALLIKATE ÜHENDAMINE JA KOOSTOIME SAAVUTAMINE

Kõnealune töö on suudetud ära teha tänu sellele, et piirkonnas sageli juba kättesaadavaid vahendeid ja oskusteavet on ulatuslikuma kooskõlastamise teel paremini ära kasutatud. Strateegia eesmärk on saavutada sellist lähenemisviisi järgides paremaid tulemusi ja suuremat mõju, ühendades ELi, riikide ja kohalikul tasandil juba olemas olevad vahendid ja poliitikavaldkonnad. Näited hõlmavad järgmist:

- infrastruktuuriprojektid, nagu reovee puhastusjaam Budapestis, millega tagatakse vee parem kvaliteet terves piirkonnas ning mida rahastatakse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest;
- piiriülesed programmid, näiteks Rumeenia ja Serbia ning Ungari ja Serbia vahelised programmid, viiakse strateegiaga üha enam vastavusse, korraldades spetsiaalseid konkursse või andes valikumenetlustes lisapunkte. Ainuüksi Serbia suunas

2011. aasta ühinemiseelse rahastamisvahendi piiriülese koostöö komponendi raames 19 miljonit eurot sihtotstarbeliselt strateegiaga seotud projektideks;

- Doonau strateegia uusi projekte on rahastatud riikidevaheliste koostööprogrammide, näiteks Kagu- ja Kesk-Euroopa programmide raames;
- teadusuuringute seitsmenda raamprogrammi alusel on käivitatud kolm spetsiaalselt Doonau piirkonna probleemide lahendamisele suunatud konkurssi, mis on seotud uuendusliku laevastiku, keskkonnalahenduste ning teadus- ja tehnoloogiapoliitika kooskõlastamisega;
- ettevõtluse ja tööstuse peadirektoraadi kaasrahastatud projektid on toetanud riikidevahelist säästvat turismi Doonau piirkonnas;
- üleeuroopalise transpordivõrgu läbivaadatud suuniste eelnõus on nüüdsest arvestatud Doonau jõega selle kogupikkuses;
- ühinemiseelse rahastamisvahendi alusel rahastatava Lääne-Balkani investeerimisraamistiku puhul peetakse esmatähtsaks strateegiaga kooskõlas olevaid projekte;
- Euroopa Parlament toetab katseprojekte ja ettevalmistavaid meetmeid Doonau piirkonnas, pakkudes prioriteetsete valdkondade koordinaatoritele tehnilist abi ning õhutades kasutama strateegia rakendamisel innovaatilisi meetodeid;
- piirkonnad ise – näiteks Baden-Württemberg – on eraldanud vahendeid strateegia toetamiseks, sealhulgas ilmse makropiirkondliku mõjuga projektide algetappideks;
- riikidevaheliste investeerimisprojektide väljatöötamise hõlbustamiseks lõi Euroopa Investeerimispank koos Ungariga Budapesti Doonau kontaktpunkti;
- sarnane töö toimub üldise Doonau piirkonna tehnilise abi asutuse loomiseks, millega toetatakse projektide ettevalmistamise etappi.

Seoses järgmise olulise programmitöö perioodiga aastatel 2014–2020 on äärmiselt tähtis, et programme ja poliitikat saaks veelgi ulatuslikumalt strateegia rakendamiseks kasutada:

- Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kooskõlastamist käsitlevas ühisel strateegilises raamistikus on rõhutatud makropiirkondlikke strateegiaid. See annab programmide koostamise menetlusele strateegilise suuna ning hõlbustab koostöös liikmesriikidega hallatavate fondide, täpsemalt Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi vahendite valdkondlikku ja territoriaalset ühendamist;
- makropiirkondlik lähenemisviis kajastub riikidega eraldi sõlmitud partnerluslepingutes, mille eesmärk on tagada, et sellist lähenemisviisi võetaks arvesse nii riiklikes/piirkondlikes programmides kui ka koostööprogrammides. See tagab strateegia edaspidise rahastamise Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest ning seega selle jätkusuutlikkuse tulevastel aastatel;
- Doonau piirkonna jaoks luuakse spetsiaalne muudetud riikidevaheline koostööprogramm, et rahastada võrgustike loomisega seotud projekte ning pakkuda rakendamisel ja juhtimisel institutsionaalset toetust.

4. KOOSTÖÖPLATVORM

Seega kehtestatakse vastuolude ja lahkkelide järel ning laienemist silmas pidades selle strateegiaga esmakordselt piirkonna ajaloos toimiv koostööstruktuur Doonau piirkonna ühiste probleemide ühiseks lahendamiseks. Lisaks hõlmatud projektidele ja programmidele on strateegia näol tegemist ka olulise uue platvormiga, milles osalevad väga mitmesugused sidusrühmad, sealhulgas igakülgse poliitilise kohustuse võtnud Doonau piirkonna riigid.

Uusi institutsioone loomata võimaldab platvorm peamistel sidusrühmadel, s.o riikide ja piirkondade valitsustel, jätkata strateegia igapäevast rakendamist.

- Strateegia on korraldatud 11 funktsionaalseks eriteadmisi ja vastutusalasid koondavaks prioriteetseks valdkonnaks: 1) siseveeteed ning maantee-, raudtee- ja lennutransport; 2) energia; 3) kultuur ja turism; 4) vee kvaliteet; 5) keskkonnavalased riskid; 6) bioloogiline mitmekesisus; 7) teadmispõhine ühiskond ja infotehnoloogia; 8) konkurentsivõime ja klastrite arendamine; 9) investeerimine inimestesse ja oskustesse; 10) institutsionaalne suutlikkus ja 11) turvalisus.
- Kõnealuseid valdkondi juhivad prioriteetsete valdkondade koordinaatorid: riikide ja piirkondlike valitsuste kõrgeid ametnikud, kes on oma teemavaldkonna eksperdid. Neid toetavad kolleegid Doonau piirkonnast, moodustades 11 juhtrühma, st ühe rühma iga prioriteetse valdkonna kohta. Nimetatud juhtrühmad on juba ise olulised uued koostööplatvormid.
- Riikide ja piirkondlikul tasandil tagavad rakendamise riiklikud kontaktpunktid, kes lülitavad strateegia riiklikku ja piirkondlikku raamistikku ning suunavad poliitikakujundajaid makropiirkondliku mõtteviisi poole. Poliitiliste kohustuste võtmine saavutatakse nii välisministrite kui ka asjaomaste valdkondade ministrite kohtumiste, samuti linnade ja piirkondade algatuste abil.
- Euroopa tasandil hõlbustatakse rakendamist sellega, et hõlmatakse strateegia ELi poliitikavaldkonnadesse, luuakse kontaktid sidusrühmadega Doonau-äärsetes riikides ning sidemed ELi tasandi otsuste tegijatega, näiteks Euroopa Parlamendi liikmete regulaarsete foorumite kaudu, võimaldatakse komisjoni ametnikel korrapäraselt osaleda tervet Doonau piirkonda hõlmavatel kohtumistel ning tagatakse ELi eelarvest rahastav institutsionaalne toetus.
- ELi programm INTERACT pakub suutlikkuse suurendamist ja korralduslikku toetust, aga ka kommunikatsioonivahendeid (nagu visuaalne identiteet, veebisait, infoleht) strateegia tulemuste avaldamiseks meedias ja laiemale üldsusele.
- Olemasolevatele saavutustele tuginedes peetakse strateegias tähtsaks ka piirkonnas juba tegutsevaid institutsioone, näiteks keskkonna ja vee kvaliteedi küsimustega tegelevat rahvusvahelist Doonau jõe kaitse komisjoni ja laevatavusega tegelevat Doonau komisjoni, ning toetatakse nende tegevust. Töösse on kaasatud ka kodanikuühiskonna esindajad, kes osalevad muu hulgas sidusrühmade seminaridel, juhtrühmades ja iga-aastasel foorumil ning eelkõige 10. prioriteetse valdkonna „Institutsionaalne suutlikkus” töös.

5. SAADUD KOGEMUSED

Pärast esialgset rakendamisperioodi võib esile tuua järgmised peamised kogemused.

Rakendusstruktuur

- Strateegia rakendamise põhirõhk langeb riiklikele kontaktpunktidele, prioriteetsete valdkondade koordinaatoritele ja nende juhtrühmadele. Nende tegevus tuleb veelgi ulatuslikumalt hõlmata poliitilistesse ja haldusstruktuuridesse. Nende nähtav keskne roll nõuab institutsionaalset stabiilsust, poliitilist tunnustust ja piisavate inimressursside olemasolu. Määrava tähtsusega on piisav personal ja ministriumite toetus, mis võimaldaks neil oma ülesandeid täita.
- Kogemused näitavad, et riiklik kooskõlastamine toimib paremini riikides, kus on moodustatud ministriumitevahelised töörühmad Doonau seotud töö riigi tasandil koordineerimiseks, eriti juhul, kui sellised platvormid on loodud poliitilisel või kõrgemate riigiametnike tasemel ning kui nende tööd toetab tehniline sekretariaat. See on hea tava, mille järgimist tuleks õhutada terves piirkonnas.
- ELi eelarvest saab rakendusstruktuuri jaoks anda piiratud otseseid vahendeid kuni 2014. aastani. Ent kuna pärast seda ei ole rahastamine tagatud, tuleb leida muud toetusvõimalused, näiteks riiklikud allikad, tulevane Doonau piirkonna riikidevaheline koostööprogramm ja edasised INTERACTi programmid.

Poliitiline toetus

- Strateegia oli võimalik käivitada tänu kõrgetasemelisele poliitilisele toetusele, mis on jätkuvalt oluline ka selle rakendamisel. Ministrite kohtumised (kus käsitletakse transporti, teadusuuringuid ja innovatsiooni, energeetikat) on märgatavalt edendanud Doonau jõe korrashoidu, riikliku ja piirkondliku teadus- ja innovatsioonipoliitika koordineerimist ning energiaühenduse raames kolmandat energiapaketti rakendavate ELi-väliste riikide toetamist.
- Välisministrite kohtumised on rõhutanud üldist poliitilist toetust strateegiale. Tööd kiirendas Ungari aktiivne tegevus eesistujariigina. See on eriti kasulik juhul, kui poliitiline tasand on seotud strateegia raames korraldatavate ürituste tsükliga.

Konkreetsete meetmete rahastamine

- Äärmiselt tähtis on kasutada võimalikult hästi ära olemasolevaid poliitikavaldkondi ja programme, nagu Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid, ühinemiseelse abi rahastamisvahend, üleeuroopalise transpordivõrgu programm, teadusuuringute ja arenduse raamprogramm või erasektori vahendid. Ajavahemikul 2014–2020 on tähtis strateegia süsteemselt programmidesse integreerida. Doonau-äärsed riigid, piirkonnad ja Euroopa Komisjon peavad tegema ühiseid jõupingutusi.
- Käivitatud on olulisi algatusi projektide toetamiseks nende ettevalmistamise etapis ning rahastamise kättesaadavuse parandamiseks, näiteks Doonau piirkonna tehnilise abi asutus, Baden-Württembergi liidumaa antud vahendid, Budapesti Doonau kontaktpunkt või Doonau rahastamisdialog. Tõhustada tuleks algatuste omavahelist seotust.

Olemasolevate algatuste tugevdamine

- Saavutatud on koostoime olemasolevate organite ja algatustega, nagu rahvusvaheline Doonau jõe kaitse komisjon, energiaühendus või Rahvusvaheline Migratsiooniorganisatsioon, ning seda tuleb veelgi tõhustada. Olemasolevate institutsioonide, organite ja võrgustike kaasamisel lähtutakse mujal, eelkõige Läänemere piirkonnas saadud kogemustest. Üha enam hõlbustab tegevust makropiirkondliku algatuse kohta suuniste andmiseks moodustatud kõrgetasemeline töörühm, mis annab nõu kõnealuse töö asjus, millega tugevdatakse kasutatavaid

eriteadmisi, välditakse paralleelseid struktuure ja kasutatakse olemasolevaid vahendeid parimal võimalikul viisil.

Tulemustele suunatus ja eesmärgid

- Eesmärgid, vahe-eesmärgid ja tegevuskavad aitavad seada tööd tähtsusjärjekorda, tagada rakendamise õigeaegsus ning hõlbustada teavitamist strateegiaga seotud võimalustest. Neid tuleks pidevalt jälgida ja üle vaadata.

Poliitikavaldkondade ja rahaliste vahendite integreerimine

- Integreeritud lähenemisviisid võivad olla eriti väärtuslikud, näiteks kui jõe arendamisel ühendatakse laevatamisega seotud ja keskkonnavalased huvid, nagu on tehtud Viinist itta jääva jõeosa puhul. Komisjon hõlbustab sektoriteülest koostööd, näiteks teaduse valdkonnas Teadusuuringute Ühiskeskuse tegevuse kaudu, kaasates sellesse asjakohased teenistused ja erinevad rahastamisallikad. Üldiselt tuleks ELi tasandi raamistikke ulatuslikumalt kasutada ning pöörata tähelepanu tõsiasjale, et Doonau piirkond ei koosne üksnes jõest.

ELi-väliste riikide integreerimine

- Strateegiasse on võrdsel tasemel kaasatud kuus ELi-välist riiki, toetades seeläbi piirkonna integratsiooniprotsessi ja tõhustades koostööd. Nende riikide osalemise soodustamiseks ja projektide rakendamise rahastamiseks tuleb leida ja tugevdada innovaatilisi lahendusi. See hõlmab juba täielikku osalemist prioriteetsete valdkondade koordineerimisel ja juhtrühmades, mille puhul pööratakse suurt tähelepanu osalemisega seotud toetusele. Vähemalt üks ELi-väline riik on määranud ELi eraldistest vahendeid Doonau strateegia kohasteks meetmeteks – tegemist on hea tavaga, mida teised peaksid järgima.

Teabevahetus

- Programmi INTERACT jõulisel toetusel välja töötatud ühtne visuaalne identiteet, kõiki prioriteetseid valdkondi hõlmav terviklik veebisait, infoleht ning reklaammaterjalid on suurendanud nähtavust ja hõlbustanud teabevahetust. Doonau seotud kohtumisi ja konverentse käsitlevat teavet oleks kasulik esitada tsentraliseeritult, et selle edastamine oleks paremini kooskõlastatud.
- 2012. aasta novembris toimus Regensburgis esimene iga-aastane foorum, kus kinnitati poliitilist toetust strateegiale ning oli võimalus tutvustada ja arutada selle rakendamist. Lisaväärtust annab selliste konverentside kui kõige olulisema strateegiaga seotud ürituse regulaarne korraldamine ühel ajal välisministrite kohtumistega.

6. SOOVITUSED

ELi Doonau piirkonna strateegia esimene rakendusetapp on selgelt näidanud strateegia suurt potentsiaali. See on toonud tähelepanu keskmesse piirkonna, millel on märkimisväärsed võimalused arenguks ja edasiseks integratsiooniks, käsitledes koostöös selliseid ühiseid probleeme nagu ressursside säästev kasutamine või kliimamuutused. Selleks, et tagada piirkonna põhiprobleemide lahendamiseks tehtava töö jätkumine, ning tuginedes nii käesolevas dokumendis kui ka esimesel iga-aastasel foorumil tutvustatud kogemustele, esitab komisjon osalevatele riikidele ja piirkondadele järgmised soovitusel:

- tugevdada oma sisemisi rakendusstruktuure, tagades piisavad rahalised vahendid, poliitilise toetuse ja suurema institutsionaalse stabiilsuse;

- tagada järjepidevus ja juhtrühmades osalevate esindajate piisavad volitused, kasutades rakendusstruktuuride toetamiseks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide programme ajavahemikuks 2014–2020;
- kehtestada Euroopa Komisjoni toetusel strateegia jätkusuutlik juhtimine ja strateegiline kavandamine, et osalevad riigid ja piirkonnad täidaksid täiel määral oma kohustusi. Strateegia rakendamine tuleks muuta autonoomsemaks, nii et selle struktuurid suudaksid tagada tegevuse jätkumise ka osalejate vahetumise korral;
- pidevalt jälgida rakendamist kõikides prioriteetsetes valdkondades, sealhulgas poliitilisel tasandil võetud kohustusi ja reaalseid saavutusi, et keskenduda konkreetsetele probleemidele, tagada tähelepanu koondamine ning luua alused prioriteetide seadmiseks ja paindlikuma, rohkem tulemustele orienteeritud struktuuri saavutamiseks;
- tagada suurem keskendumine tulemustele, pöörates veelgi enam tähelepanu asjakohastele eesmärkidele, näitajatele, vahe-eesmärkidele ja tegevuskavadele;
- tagada strateegia süsteemne hõlmamine ajavahemikku 2014–2020 käsitlevatesse ELi, riikide ja piirkondlikesse programmidesse, eeskätt Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidesse, programmi „Horisont 2020”, ettevõtete konkurentsivõime ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate programmi ning Euroopa ühendamise rahastusse, kasutades programmide koostamisel ja rakendamisel Doonau seotud võrgustike ja peamiste sidusrühmade eriteadmisi;
- suurendada konkreetsete aruka, jätkusuutliku ja kaasava majandusega seotud Doonau piirkonna meetmete kaudu strateegia panust „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamisse;
- tugevdada Doonau piirkonna meetmete sidusust ELi poliitikaga, tagades strateegia raames tehtava töö arutamise olemasolevates institutsioonides, asjakohastes valdkondlikes nõukogudes ja vajaduse korral ministrite erikohtumistel;
- suurendada teavitustegevust, et jõuda laiema sihtrühmani;
- muuta aasta põhisündmuseks iga-aastane konverents, kus esitatakse strateegilisi juhiseid, kujundatakse sidemeid ja ühiseid lähenemisviise ning avalikustatakse saavutatud tulemused;
- tugevdada koos Euroopa Komisjoniga koordineeritust ja sidusust samasugust või sarnast liiki makropiirkondi ja vesikondi käsitlevate olemasolevate ja võimalike edaspidiste ELi algatustega.